

Nord-Østerdals uka 1985

Tågbinding

Som utstillingstema valgte vi denne gang et gammelt og kjent handverk - nemlig tågbinding -.

I privat eie og på museer finnes det mange fine gjenstander av bjørketæger. Dessverre er det ikke så mange som driver med dette handverket nå. Vi

Korg laget av Anna Nyvoll

Sendingskorg fra Tynset, slike korgar finner en mange av i Trøndelag.

veit også alt for lite om hvem som har laget de gjenstander som finnes i Nord-Østerdalen, men i Os er situasjonen delvis en annen.

Mange av gjenstandene på utstillingen visste vi hvem som hadde laget. Det navnet som gikk igjen flest ganger var: ANNE J. BAKKEN, TUFSDALEN (1845 - 1930). Hun var gift med NILS M. BAKKEN som også laget noen korgar.

Korg fra Dalsbygda, Os, korga er malt med rosa farge.

Anne J. Bakken var storprodusent, særlig aktiv var hun etter hun ble enke. Spesielt kjent er hennes sendingskorg, teskjekorg og sukkerfat.

I seinere tid er det særlig ANNA NYVOLL (1908), Tufsingdalen, som har ført tradisjonen videre, Anne J. Bakken var bestemor hennes og allerede som lita jente lærte hun teknikken av henne. Men det var først etter at bestemora var død (1930), og særlig fra 1950 åra at det for alvor ble tågbinding, ved sida av gardsarbeidet.

I 1956 holdt Anna Nyvoll kurs for landets husflidskonsulenter og var på den måten med på å videreføre og redde kjennskapen til tågbinding.

Etter dette har det blitt mange kurs over hele landet, og mange har etterhvert tatt opp igjen kunsten.

Ved siden av kursvirksomheten har Anna produsert mange gjenstander og etterspørselen har vært svært stor. God hjelp har hun hatt av mannen sin Petter, han har skaffet henne tåg. En del korgar har også han laget. Også lokalt har Anna hatt mange elever. ØYSTEIN JORDET, Vingelen, mange-årig lærer i Tufsingdalen brakte tågbinding inn i skolen og produserte ellers mye på sine gamle dager. JENNY NARBUVOLL, Tufsingdalen, er den blant de lokale elevene som nå har drevet flittigst.

En av Anne J. Bakkens mange sendingskorgar.

Sendingskorg laget av Esten Buviken.

Det har vært både som lærer og produsent av tågarbeide at Anna Nyvoll fikk Norges Husflidslags Hederstegn.

En som hadde stor innflytelse på at Anna

Nyvoll for alvor tok opp att tågbindingskunsten i 1950 åra, var PEDER SÆTER, Tufsingdalen. Han hadde mange kontakter i husflidskretser og ble storleverandør av spesielle tåggrev, nåler og ikke minst ferdig tåg.

Mannlige produsenter av tågarbeider, er ikke så vanlig, men ESTEN BUVIKEN (1852-1935), Sømådalen, var korgmaker all sin dag, ved sida av å være gardbruker. På sine eldre dager laget han mange fine sendingskorgar.

GUNNHILD ØVERGÅRD, Os, var fra Aursund og hadde lært kunsten der. Hun produserte mange korgar og andre gjenstander.

Der er fint med så mange kjente produsenter. Men mange av gjenstandene er altså laget av nå ukjente personer. Vi er svært interessert i utfyllende opplysninger, om personer som laget tågarbeider eller brukte andre materialer.

I løpet av vinteren 1985/86 vil vi i samarbeid med lokale lag foreta en registrering av tåggjenstander i Nord-Østerdalen. Da håper vi på godt samarbeid. Vi tar gjerne imot opplysninger om gjenstander.

Konservator STEINAR SØRENSEN skriver i 1985 utgaven av Glomdalsmuseets årbok, Nytt om gammelt, en artikkel om tågbinding.